Příloha 1 – Vzor informovaného souhlasu

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a dalších informací pro bakalářskou práci

název práce: Postoje studentů se sluchovým postižením vzdělávaných pomocí orální metody ke komunikaci ve znakovém jazyce

držitelka souhlasu: Natálie Vopavová, Úsilné 182, České Budějovice

email: natalie.vopavova@seznam.cz

předmět a provedení:

Výzkum je zaměřen na studenty se sluchovým postižením, kteří jsou vzděláváni pomocí orální metody. Hlavním cílem je zjistit, jaký mají dotazovaní postoj ke komunikaci ve znakovém jazyce. Výzkum je prováděn v rámci zpracování bakalářské práce na katedře Speciální pedagogiky, PedF UK v Praze.

Výzkum bude veden formou rozhovoru. Průběh rozhovoru bude nahráván a ze zvukového záznamu bude následně pořízen doslovný přepis, který bude dále analyzován a interpretován. Zvukový záznam bude sloužit pouze pro potřebu doslovného přepisu a bude k dispozici pouze Natálii Vopavové. Doslovný přepis bude důsledně anonymizován tak, aby byla zaručena anonymita a ochrana všech osob zmíněných v průběhu rozhovoru, a aby nebylo možné tyto osoby na základě anonymizovaného přepisu identifikovat. Zejména nebudou zmíněna jména osob. Zvukový záznam a doslovný přepis bude Natálie Vopavová uchovávat u sebe. V textu práce nebude tento informovaný souhlas uveden, pouze bude v příloze připojen vzor dokumentu. Doslovné citace částí anonymizovaného doslovného přepisu mohou být použity v závěrečné bakalářské práci.

Prohlášení:

- Souhlasím s poskytnutím rozhovoru a dalších souvisejících informací.
- Rozumím výše uvedenému textu a souhlasím s jeho obsahem.
- Rozumím tomu, že obsahem rozhovoru a dalších informací mohou být i osobní a citlivé záležitosti a obtížná témata.
- Rozumím tomu, že nemusím odpovídat na obtížné nebo nepříjemné otázky a zároveň mám možnost ptát se na jakékoliv otázky ohledně výzkumu a dané práce.
- Rozumím tomu, že mohu úplně zrušit moji účast na výzkumu.

Jméno a příjmení: **Datum a podpis:**

Příloha 2 – Seznam připravených otázek k rozhovorům

- Jaký máš druh a míru sluchové vady?
- Jedná se prelingvální nebo postlingvální vadu?
- Nosíš nějakou kompenzační pomůcku?
- Má ještě někdo další v tvé rodině sluchovou vadu?
- Máš pocit, že umíš dobře znakový jazyk?
- Přijde ti znakový jazyk důležitý? Jak často ho používáš a kde (jestli doma, ve škole…)?
- Máš kamarády slyšící či se sluchovým postižením?
- Jak komunikuješ s rodinou?
- Jaký je tvůj pohled na orální metodu a na tuto školu?
- Jsi rád/a, že tě rodiče dali právě na tuto školu?
- Co dobrého a co naopak špatného ti přinesla orální metoda?
- Máš nějaké špatné vzpomínky spojené s orální metodou?
- Co si osobně myslíš o znakovém jazyce a o českém jazyce? Jaká jsou jejich pozitiva a negativa?
- Cítíš se být členem komunity Neslyšících? Pokud ano, cítíš se být komunitou přijímán/a?
- Účastnil/a jsi se nějaké akce, kde byl hlavním jazykem český znakový jazyk?
- Cítíš se lépe ve společnosti slyšících či Neslyšících?

Příloha 3 – Přepis rozhovoru s kódováním

„T: Ahoj, začala bych takovým úvodem. Zajímalo by mě, do jaké třídy chodíš, jakou máš sluchovou vadu a co používáš za kompenzační pomůcku.

P1: Takže, chodím do 4. ročníku gymnázia, nejprve jsem chodila do běžné školy a sem jsem přišla až v 8. třídě. Mám prelingvální vadu, neslyším na 98,9% na obou uších a používám digitální sluchadla.

T: A v tvé rodině má ještě někdo další sluchovou vadu?

P1: Ano, mám to daný dědičně, prarodiče, rodiče i bratr mají taky sluchové postižení.

T: Dobře, děkuji. Tak teď k té komunikaci ve znakovém jazyce. Máš pocit, že ho umíš dobře?

P1: Ne, ze znakového jazyka umím jen základy. I když mám rodiče neslyšící, používáme doma normálně češtinu.

T: A přijde ti tedy znakový jazyk důležitý?

P1: Podle mě byl znakový jazyk užitečný, když lidé opravdu neslyšeli, teď už takový využití nemá. Dneska máme sluchadla a kochleární implantáty, tudíž dokážeme něco slyšet. I když to je samozřejmě dost individuální, jak komu daná pomůcka sedne.

T: A jak často a kde tedy znakový jazyk používáš?

P1: Využívám ho minimálně, jen s těmi kamarády, kteří pouze znakují.

T: Dobře a máš tedy kamarády spíše slyšící, či s nějakou sluchovou vadou?

P1: Většina mých kamarádů jsou taky nedoslýchaví, mluví stejně jako já. Máme společné postižení, to nás hodně spojuje. Normálně se spolu venku bavíme, neznakujeme. Ale mám taky pár slyšících kamarádů, kteří moji sluchovou vadu respektují.

T: Děkuji, ještě mě ke komunikaci napadá, jak vzpomínáš na proces učení se mluvit?

P1: No hlavně díky logopedii jsem se naučila mluvit a odezírat. Začala jsem ale prý mluvit později než normální děti, trvalo mi, než jsem si zvykla na sluchadlo.

T: Díky. Teď přejdeme k orální metodě. Jak zpětně hodnotíš běžnou základní školu a přesun do Ječné?

P1: Jsem ráda, že jsem začínala na normální základce a teprve až když jsem to přestala zvládat, tak mě rodiče přihlásili sem, jako myslím tím do Ječné.

T: A co ti teda přineslo studium v Ječné?

P1: Líbí se mi postup, který tu v Ječný je, že hodiny probíhají mluvenou formou. Nutí to člověka poslouchat a musím opravdu využívat mluvenou řeč. Oproti běžný základce je v Ječný pomalejší tempo, méně žáků ve třídě a celkově většinou učitelé ví, jak se k nám chovat.

T: Je něco špatného, co ti přinesla orální metoda?

P1: Na něco špatnýho spojeného s Ječnou si nevzpomínám, jen možná někteří učitelé by podle mě tady učit neměli, protože neumí jednat s neslyšícími, ale jsou to spíš ojedinělý případy.

T: Aha, zajímavé. Zpátky tedy ještě ke znakovému jazyku. Co si myslíš, že jsou jeho pozivita a jaká má negativa?

P1: Snad jediná pozitivní věc na znakovce je to, že je to způsob dorozumět se se člověkem, který nic neslyší. Jinak vidím spíš negativa, lidé, co umí jenom znakovat, tak se pak těžko dorozumí s lidmi, co znakovat neumí a také se jim kvůli jiné gramatice češtiny čtou špatně texty.

T: K té negativní stránce, máš s tím nějakou osobní zkušenost, že bys viděla, že má někdo s českým jazykem v tvém okolí problém?

P1: Jednou se mi stalo, že jsem byla s kamarádem, který pouze znakuje, v obchodě a paní prodavačka po nás něco chtěla. Musel spoléhat na mě, že to vyřídím, beze mě by byl úplně bezmocný.

T: Chápu, to muselo být nepříjemné pro vás pro oba. No a u českého jazyka tě nějaké pozitivní a negativní věci napadají?

P1: Na mluvené češtině je pozitivních spoustu věcí, hlavně, že se člověk dobře dorozumí i s cizími lidmi. Jediné, co se mi nelíbí, je to, že čeština je hodně složitá, hlavně četba mi někdy dělá problém.

T: Díky. Poslední otázky se týkají komunity Neslyšících. Cítíš se být členem téhle komunity?

P1: Nemám pocit, že jsem nějak zvlášť omezená, abych musela patřit do nějaké komunity. Jsem samozřejmě ráda, že mám kolem sebe kamarády, kteří jsou podobně sluchově postižený, ale to je tak všechno.

T: A cítíš se tedy lépe ve společnosti slyšících či Neslyšících?

P1: Nejradši se bavím s lidmi, kteří jsou taky nedoslýchavý, máme stejné problémy.

T: Jasný. A ještě poslední otázka, zapomněla jsem se zeptat, byla jsi na nějaké akci, kde se používal český znakový jazyk?

P1: Ne, nezúčastnila jsem se moc akcí, kde by se používala znakovka. Jen jsem například byla na sportovních hrách, ale tam se používá jak znakovka, tak mluvený jazyk, takže já jsem se prostě jen soustředila na odezírání.

T: Dobře, děkuji. Tak takhle to bude za mě všechno.“